

Tibbleängen, Kungsängen, Upplands Bro kommun

Underlag till detaljplan

Utrednings PM Geoteknik

Stockholm 2016-04-13_rev 2019-10-31

Beställare: **Villamarken exploatering AB**

Structor Geoteknik Stockholm AB

Uppdragsnummer: **G16115**

Uppdragsansvarig: **Anna Grahn**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING.....	3
1.1	UPPDRAG OCH BAKGRUND.....	3
1.2	OMFATTNING OCH SYFTE.....	3
2	UTFÖRDA MARKUNDERSÖKNINGAR	3
3	MARKFÖRHÅLLANDEN	3
3.1	TOPOGRAFI OCH VEGETATION	3
3.2	JORD OCH BERG.....	3
3.3	YT- OCH GRUNDVATTENFÖRHÅLLANDEN.....	4
3.4	MARKFÖRORENINGAR	4
3.5	SULFIDLERA.....	4
4	MARK- OCH GRUNDLÄGGNINGSSARBETEN	5
4.1	GRUNDLÄGGNING	5
4.2	SCHAKT- OCH FYLLNINGSARBETEN	5
4.3	MARKRADON	5
4.4	LOD (LOKALT OMHÄNDERTAGANDE AV DAGVATTEN)	5
5	KOMPLETTERANDE UTREDNINGAR OCH UNDERSÖKNINGAR.....	6
6	REFERENSER.....	6

BILAGOR

- Bilaga 1 Plan, placering av grundvattenrör
Bilaga 2 Enstaka punkter, installerade grundvattenrör

1 INLEDNING

1.1 Uppdrag och bakgrund

På uppdrag av Villamarken Exploatering AB har Structor Geoteknik Stockholm AB utfört en geoteknisk undersökning och utredning för ett nytt detaljplaneområde i Kungsängen i Upplands Bro kommun, Tibbleängen.

1.2 Omfattning och syfte

Uppdraget har omfattat en översiktig geoteknisk utredning som underlag till arbetet med detaljplanen. Fokus i utredningen har legat på att undersöka grundvattensituationen samt att få en översiktig uppfattning om de geotekniska förhållandena på platsen.

2 UTFÖRDA MARKUNDERSÖKNINGAR

Utförda geotekniska och geohydrologiska undersökningar för området har bestått i installation av fyra stycken grundvattenrör samt viktsonderingar i läge för respektive rör.

Grundvattenrörens placering syns i bilaga 1. Rörens djup och utförda grundvattenlodningar kan ses i bilaga 2.

3 MARKFÖRHÅLLANDEN

3.1 Topografi och vegetation

Området för den nya detaljplanen utgörs av ett skogsbevuxet höjdparti i nordväst och från foten av höjdpartiet utgörs marken av ängsmark som sluttar svagt österut. Höjdpartiet går upp till nivå ca +26 medan ängsområdet varierar mellan ca +15 i väster och ca +6 i nordöst. Enstaka träd förekommer också inom ängsområdets södra delar.

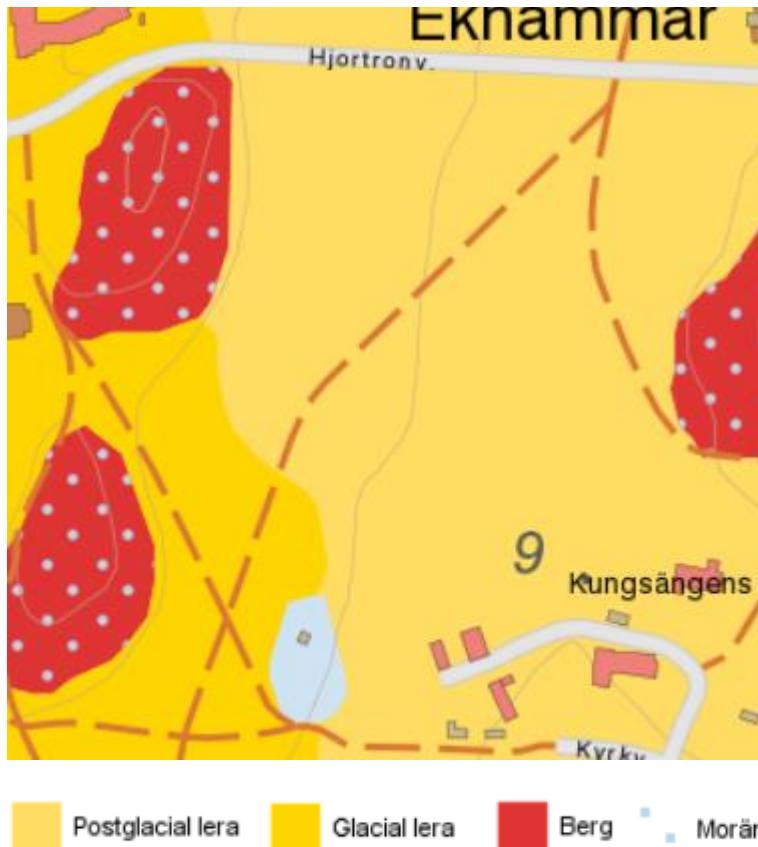
Hjortronvägen passerar i områdets norra del och i områdets östra och södra del förekommer gc-vägar.

3.2 Jord och berg

Jorden inom höjdområdet utgörs enligt SGU:s geologiska karta av ytnära berg med ett tunt moräntäcke.

Öster och söder om höjden utgörs jorden av lera som enligt jordartskartan är postglacial i större delen av området, men i de södra delarna benämns som glacial. Lermäktigheten har vid sondering uppmätts till mellan ca 4-6 meter varav 1-3 meter torrskorpelera. Torrskorpan är som tjockast närmast höjden där också grundvattennivån har lodats till ca 3,5 meter under markytan. Generellt är torrskorpebildningen svag förutom närmast höjdpartiet.

Under leran förekommer en friktionsjord vars mäktighet inte har undersökts i detta skede av utredningen.

3.3 Yt- och grundvattenförhållanden

Fyra grundvattentröer har installerats i området med placering enligt bilaga 1. Uppmätt trycknivå i moränen under leran ligger på mellan + 6,9 och + 12,1 i de installerade rören. Rören har lodats fem gånger under ett år och grundvattenvariationen har varit relativt stor under året. I ett av rören, 16SG101G nära höjdpartiet, varierade grundvattnets trycknivå med två meter under året.

I de västra delarna av området där markytan ligger omkring nivå +12 till +13 har grundvattnets trycknivå legat mellan ca 1,5 och 4 meter under markytan. I den mera låglänta östra delen av området där markytan ligger på omkring + 8 till +9 har grundvattnets trycknivå lodats till mellan 0,6 till 1,6 meter under markytan.

Inom området förekommer ett antal diken från väster till öster.

3.4 Markföroreningar

Någon undersökning avseende markföroreningar har inte ingått i utredningen. Ingen misstanke om förorening föreligger efter utförda geotekniska undersökningar.

3.5 Sulfidlera

Eventuell förekomst av sulfidlera inom detaljplaneområdet har inte undersökts, men några indikationer om att sulfider kan förekomma har inte konstaterats i samband med fältarbetets genomförande. I projektet ska inte några källare anläggas och djupare schakter än normala vasschakter erfordras ej.

Förekomst av sulfidlera innebär huvudsakligen ett problem om leran tillåts oxidera vid tex djupa schaktarbeten eller grundvattensänkningar vilket inte är aktuellt inom Tibbleängens detaljplaneområde.

I närliggande område norr om Hjortronvägen, ”Gröna dalen”, har Upplands Bro kommun låtit utföra en översiktig geoteknisk och miljöteknisk utredning. Resultaten redovisas i två olika dokument framtagna av Norconsult (se referenser). Inom Gröna dalens utredningsområde är lermäktigheterna generellt större än inom föreliggande detaljplan och djupa provtagningar har utförts. I utredningen för Gröna dalen har sulfidhaltig lera påträffats i två undersökningspunkter på mellan 4-10,5 meters djup under markytan. I ett flertal av de upptagna jordproverna i dessa två punkter har sulfidhalten satts inom parentes vilket betyder ”något” sulfidhaltig. En exakt haltbestämning görs normalt inte.

Vid miljöundersökningarna i Gröna dalen har Fe/S-kvoten analyserats i sju jordprover från olika nivåer. Fe/S-kvoten ger en indikation på om massorna innehåller sulfid och därigenom kan förväntas ge upphov till surt lakvatten. Någon indikation av sulfidhaltig jord har inte påvisats i något av proven.

Baserat på den samlade informationen från detaljplaneområdet, vilka arbeten som planeras där och information från den närliggande Gröna dalen bedöms inte sulfidlera utgöra något problem för projektet.

4 MARK- OCH GRUNDLÄGGINGSARBETEN

4.1 Grundläggning

1-2 våningshus inom området kommer eventuellt att kunna grundläggas med kompensationsgrundläggning i vissa delar, alternativt på stödpålar nedförd till fast morän eller berg.

För högre hus kommer pålning att erfordras.

4.2 Schakt- och fyllningsarbeten

Lerans kompressionsegenskaper har inte utretts i detta skede, men det ska förutsättas att uppfyllnader kan leda till marksättningar, framförallt i de nordöstra delarna av området.

Utifrån utförda undersökningar och besök på platsen föreligger inte någon risk för bergschakt i projektet.

4.3 Markradon

Någon markradonmätning har inte utförts, men normalt klassas lerområden som lågriskområden avseende markradon.

4.4 LOD (Lokalt Omhändertagande av Dagvatten)

Lerområden innebär dåliga möjligheter för infiltration av dagvatten. I randzonen närmast höjdpartiet kan friktionsjord stötas på ytligt vilken innebär att dagvatten eventuellt kan infiltreras inom ett begränsat område här. I övrigt kan fördröjningsmagasin anordnas inom lerjorden för att sedan leda vattnet vidare.

5 KOMPLETTERANDE UTREDNINGAR OCH UNDERSÖKNINGAR

I kommande skeden behöver fortsatta geotekniska undersökningar utföras för att bestämma grundläggning av hus samt sättningsegenskaper på leran för att identifiera eventuellt behov av förstärkningsåtgärder.

Structor Geoteknik Stockholm AB

Anna Grahn
Uppdragsansvarig

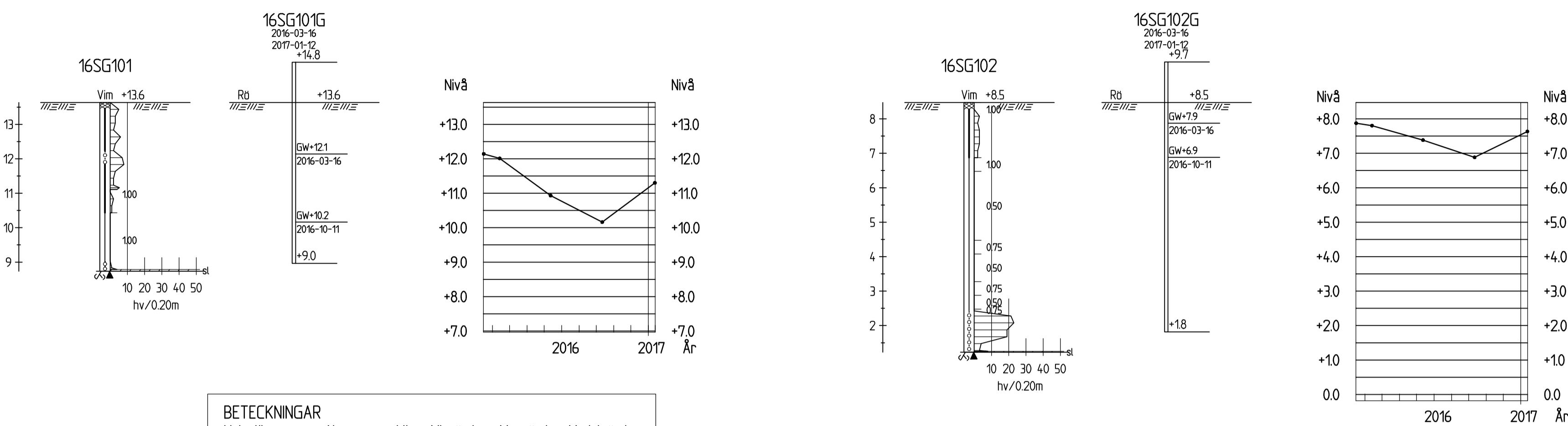
6 REFERENSER

Översiktlig miljöteknisk markundersökning, Gräna dalen, Version 2, Norconsult, 2019-09-06

GH 2019-10 07 MUR Geoteknik Gröna dalen /PM Geoteknik (benämns olika i olika delar av rapporten), Norconsult

Sulfidjord -geoteknisk klassificering och odränerad skjuvhållfasthet, SGI-rapport 69, Linköping 2007

BETECKNINGAR					
Linjestil	Namn	Idtyp	Minvärde	Maxvärde	Medelvärde
—	16SG101G	Rö	10.161	12.141	11.309

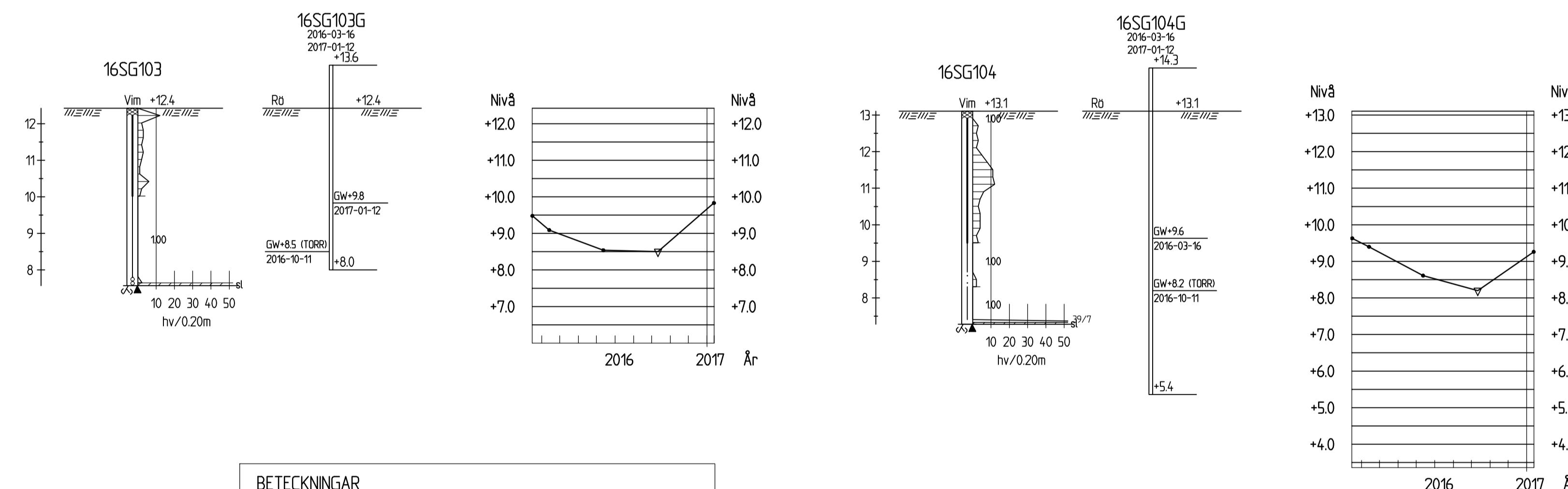
FÖRKLARINGAR

- ▽ Torn
- Ersatt
- Funktionskontroll ok
- ×
- Hinder
- Frusel
- ↑ Flödar
- ⊗ Avstutat
- ⊗ Funktionskontroll ej ok
- ⊗ Spolat

BETECKNINGAR					
Linjestil	Namn	Idtyp	Minvärde	Maxvärde	Medelvärde
—	16SG102G	Rö	6.883	7.873	7.56

FÖRKLARINGAR

- ▽ Torn
- Ersatt
- Funktionskontroll ok
- ×
- Hinder
- Frusel
- ↑ Flödar
- ⊗ Avstutat
- ⊗ Funktionskontroll ej ok
- ⊗ Spolat

BETECKNINGAR					
Linjestil	Namn	Idtyp	Minvärde	Maxvärde	Medelvärde
—	16SG103G	Rö	(8.539)	9.829	(9.234)

FÖRKLARINGAR

- ▽ Torn
- Ersatt
- Funktionskontroll ok
- ×
- Hinder
- Frusel
- ↑ Flödar
- ⊗ Avstutat
- ⊗ Funktionskontroll ej ok
- ⊗ Spolat

BETECKNINGAR					
Linjestil	Namn	Idtyp	Minvärde	Maxvärde	Medelvärde
—	16SG104G	Rö	(8.609)	9.629	(9.224)

FÖRKLARINGAR

- ▽ Torn
- Ersatt
- Funktionskontroll ok
- ×
- Hinder
- Frusel
- ↑ Flödar
- ⊗ Avstutat
- ⊗ Funktionskontroll ej ok
- ⊗ Spolat

2017-01-13

REV	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	GODKÄND	DATUM
TIBBLEÄNGEN UPPLANDS BRO KOMMUN				
 STRUCTOR GEOTEKNIK STOCKHOLM AB www.structor.se				
UPPROGRÄNSNUMMER	LÄGPRAKNUMMER			
A. GRAHN	G16115			
KONTAKTNR	GRÄSN.			
M. SUNIDN	A.GRAHN			
STOCKHOLM	DATUM			
OBJEKT NR	FORMAT		SKALA	
	A1		1:100	
BILAGA 2				